בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

לַחְמִי לְאִשַּׁי

עַל

פָּרָשַׁת חֻקַּת

מֵאֵת רֹאשׁ חֲבוּרָתֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב

הָאִי"ש אֲשֶׁר עַל הָעֵדָה מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ הָרַה"צ

רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶר שְׁלִיטָ"א

יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב

יַבְנְאֵל

א

"וְכֹל כְּלִי פָּתוּחַ אֲשֶׁר אֵין צָמִיד פָּתִיל עָלָיו טָמֵא הוּא" (בַּמִּדְבָּר יט, טו).

הִנֵּה אִיתָא בְּסֵפֶר הַקָּדוֹשׁ "שִׂבְעַ שְׂמָחוֹת" (חֻקַּת): כְּשֶׁאֵין לְאָדָם מַעֲצוֹר בְּפִיו, וְהוּא תָּמִיד מְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, וּבִכְלָל זֶה דְּבָרִים בְּטֵלִים, לָשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, זֶה סִימָן שֶׁהוּא פָּגֹם בִּבְרִיתוֹ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, כִּי בְּרִית הַלָּשׁוֹן מְכֻוָּנֶת כְּנֶגֶד בְּרִית הַמָּעוֹר (סֵפֶר יְצִירָה פֶּרֶק א מִשְׁנָה ג).

וְזֶהוּ "וְכֹל כְּלִי פָּתוּחַ אֲשֶׁר אֵין צָמִיד פָּתִיל עָלָיו", שֶׁכְּלֵי הַדִּבּוּר שֶׁלּוֹ פְּתוּחִים תָּמִיד, וְאֵין לָהֶם מַעֲצוֹר כְּלָל, זֶה סִימָן שֶׁ**טָּמֵא הוּא"**, עַיֵּן שָׁם בִּדְבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים.

וְיֵשׁ לוֹמַר, שֶׁבַּפָּסוּק הַזֶּה לֹא רַק מְרֻמָּז פְּגַם הַפֶּה, וּכְדִבְרֵי הַ"שִּׂבְעַ שְׂמָחוֹת" הַנַּ"ל, אֶלָּא מְרֻמָּז גַּם תִּקּוּנוֹ, הַיְנוּ אָדָם שֶׁבִּטְבָעוֹ הוּא דַּבְּרָן גָּדוֹל, עָלָיו לְכַוֵּן אֶת פִּתְחֵי פִּיו לְתִפְלוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְזֶה יְטַהֵר וִיקַדֵּשׁ אוֹתוֹ לְגַמְרֵי.

וְזֶהוּ "וְכֹל כְּלִי פָּתוּחַ אֲשֶׁר אֵין צָמִיד פָּתִיל עָלָיו", וְהַמִּלִּים **"צָמִיד פָּתִיל"** עִם שְׁתֵּי הַתֵּבוֹת עוֹלוֹת בְּגִימַטְרִיָּא כְּמִנְיַן **מִצְוָה תְּפִילָה**, הַיְנוּ שֶׁהַתִּקּוּן לִכְלִי וּפֶה פָּתוּחַ, שֶׁיַּרְבֶּה בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם לֹא, אֲזַי **"טָּמֵא הוּא"**, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְיֵדַע אֶת אֲשֶׁר לְפָנָיו, שֶׁעָלָיו לִפְתֹּחַ אֶת פִּיו וּלְהַרְבּוֹת בִּתְפִלָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְהִנֵּה רַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהַרַ"ן חֵלֶק א סִימָן ז): שְׁצִיצִית הִיא שְׁמִירָה לְנְאוּף, כַּמּוּבָא בְּתִקּוּנֵי הַזֹּהַר (תִּקּוּן יח לז.) עַל הַפָּסוּק (בְּרֵאשִׁית ט, כג): "וַיִּקַּח שֵׁם וָיֶפֶת אֶת הַשִּׂמְלָה", הַיְנוּ אֶת הַצִּיצִית, "וַיָּשִׂימוּ עַל שְׁכֶם שְׁנֵיהֶם", וְעַל יְדֵי זֶה "וְעֶרְוַת אֲבִיהֶם לֹא רָאוּ", כִּי הִיא מְכַסָּה וּמַצִּילָה מֵהַתַּאֲוָה הַזּוֹ, עַיֵּן שָׁם.

וְכֵן חָכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְסַפְּרִים (מְנָחוֹת מד.): שֶׁהָיָה אָדָם אֶחָד, שֶׁהָיָה זָהִיר בְּמִצְוַת צִיצִית, וְעַל יָדָהּ זָכָה לִשְׁמִירָה מִתַּאֲוָה זוֹ, עַיֵּן שָׁם.

וְזֶהוּ "וְכֹל כְּלִי פָּתוּחַ", וְהַמִּלִּים **"כְּלִי פָּתוּחַ"** הֵן אוֹתִיּוֹת **כְּלִי פָּחוּת**, הַיְנוּ מִי שֶׁהוּא כְּלִי פָּחוּת, שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵר עַל עֵינָיו אָזְנָיו חָטְמוֹ וּפִיו, וּמְמֵילָא הוּא כְּלִי פָּתוּחַ, שֶׁפִּיו פָּתוּחַ לְגַמְרֵי, וְהוּא מְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, זֶה בְּסִבַּת **"אֲשֶׁר אֵין צָמִיד פָּתִיל עָלָיו"**, וְהַמִּלִּים

"צָמִיד פָּתִיל" מְרַמְּזוֹת לְמִצְוַת צִיצִית, שֶׁיֵּשׁ בָּהּ פְּתִיל תְּכֵלֶת, וְעַל כֵּן "**טָמֵא הוּא**", וְעִקַּר תִּקּוּנוֹ הוּא לְקַיֵּם מִצְוַת צִיצִית, וְהִיא תִּשְׁמֹר עָלָיו מִכָּל רָע, **וְהָבֵן**.

ב

"וְכֹל כְּלִי פָּתוּחַ אֲשֶׁר אֵין צָמִיד פָּתִיל עָלָיו טָמֵא הוּא" (בַּמִּדְבָּר יט, טו).

וְיֵשׁ לוֹמַר בְּמַעֲלַת מִצְוַת צִיצִית וּמִצְוַת תְּפִלִּין, עַל פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א סִימָן ז): שֶׁצִּיצִית הִיא שְׁמִירָה לְנָאוֹף, בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית, כַּמּוּבָא בְּתִקּוּנֵי הַזֹּהַר (תִּקּוּן יח לז.) עַל הַפָּסוּק (בְּרֵאשִׁית ט, כג): "וַיִּקַּח שֵׁם וָיֶפֶת אֶת הַשִּׂמְלָה", שֶׁהִיא הַצִּיצִית, "וַיָּשִׂימוּ עַל שְׁכֶם שְׁנֵיהֶם", וְעַל יְדֵי זֶה "וְעֶרְוַת אֲבִיהֶם לֹא רָאוּ", בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית וְכוּ', עַיֵּן שָׁם, וְכֵן רַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת הִרְהוּרִים סִימָן מ): 'הַצִּיצִית הֵם גָּדֵר לְעֶרְוָה', עַיֵּן שָׁם.

וְכֵן רַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א סִימָן לח וּפֵרוּשׁ "שִׂפַת הַנַּחַל" שָׁם): שֶׁתְּפִלִּין הֵם סִימָן עַל הַדְּבֵקוּת, כִּי תַּכְלִית מִצְוַת תְּפִלִּין הִיא לִזְכֹּר תָּמִיד אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יא, יח): "וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם", שֶׁזֶּה סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ עַל תְּפִלִּין שֶׁל יָד וּתְפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ, אֲשֶׁר בָּהֶן כָּתוּב (דְּבָרִים ו, ד): "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָ"ה אֱלֹהֵינוּ יְהוָ"ה אֶחָד", הַיְנוּ שֶׁתָּמִיד יַזְכִּיר לְעַצְמוֹ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יַסִּיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כּוֹתֵב הַמַּהַרְשָׁ"א (חִדּוּשֵׁי אַגָּדוֹת בְּרָכוֹת ו. ד"ה מִנַּיִן שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מֵנִיחַ תְּפִלִּין וְכוּ'): שֶׁשְּׁעָנֵן הַתְּפִלִּין הוּא שֶׁיֵּשׁ לָנוּ לִהְיוֹת דְּבֵקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וַהֲנָחָתָן עָלֵינוּ הִיא מַשְׁרָה שְׁכִינָה עָלֵינוּ בִּשְׁמוֹ וְכוּ', עַיֵּן שָׁם.

וְזֶה מְעוֹרֵר אוֹתָנוּ בְּהִתְעוֹרְרוּת גְּדוֹלָה עַל קִיּוּם שְׁתֵּי הַמִּצְוֹוֹת הַלָּלוּ בְּכָל יוֹם, וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכֶּה לִשְׁמִירָה מִכָּל רָע.

וְזֶהוּ "וְכֹל כְּלִי פָּתוּחַ", וְהַמִּלָּה **"פָּתוּחַ"** הִיא אוֹתִיּוֹת **תַּפּוּחַ**, שֶׁזֶּה מְרַמֵּז עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשׁוֹת הַנִּקְרָאוֹת "חֲקַל תַּפּוּחִין קַדִּישִׁין" (עַיֵּן פְּרִי צַדִּיק תּוֹלְדוֹת אוֹת י), הַיְנוּ שֶׁכְּלֵי הַמֹּחִין שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לִהְיוֹת פְּתוּחִים, כְּדֵי לְקַבֵּל אֶת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְלָכֵן "אֲשֶׁר אֵין צָמִיד פָּתִיל עָלָיו", הַמִּלָּה "פָּתִיל" מְרַמֶּזֶת לִפְתִיל הַצִּיצִית, פְּתִיל תְּכֵלֶת, וְגַם מְרַמֶּזֶת לְמִצְוַת תְּפִלִּין, וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'פְּתִיל, לָשׁוֹן מְחֻבָּר בִּלְשׁוֹן עִבְרִי, וְכֵן "נַפְתּוּלֵי אֱלֹהִים נִפְתַּלְתִּי" וְכוּ'', עַיֵּן שָׁם, וְהַמִּלָּה "נַפְתּוּלֵי" מְרַמֶּזֶת לְמִצְוַת תְּפִלִּין (עַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א סִימָן מז עַל הַפָּסוּק (בְּרֵאשִׁית מט, כא): "נַפְתָּלִי אַיָּלָה שְׁלֻחָה"), וּתְפִלִּין הֵם סִימָן עַל הַדְּבֵקוּת, וְלָכֵן פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: "לָשׁוֹן מְחֻבָּר", רָמַז לִדְבֵקוּת, שֶׁהִיא תְּלוּיָה 'בִּלְשׁוֹן עִבְרִי', הַיְנוּ בִּקְדֻשַּׁת הַלָּשׁוֹן, בְּדִבּוּרִים קְדוֹשִׁים (כַּמְבֹאָר בְּתוֹרָה לח הַנַּ"ל).

וְכֵן הַמִּלִּים **"פָּתִיל עָלָיו"** הֵן נוֹטָרִיקוֹן וְגִימַטְרִיָּא שֶׁל **תְּפִלִּין לַהֲוָיָ"ה**, וְכֵן הַמִּלִּים **"צָמִיד פָּתִיל עָלָיו"** הֵן נוֹטָרִיקוֹן **צִיצִית וּמִיָּד תְּפִלִּין לַהֲוָיָ"ה**, הַיְנוּ שֶׁאִם, חַס וְשָׁלוֹם, נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל חֲסֵרִים בַּמִּצְוֹוֹת הַלָּלוּ, אֲזַי

"טָמֵא הוּא", חַס וְשָׁלוֹם, אֲבָל אִם יֵשׁ לָהֶן צִיצִית וּתְפִלִּין, וְגַם לָשׁוֹן עִבְרִי, לְשׁוֹן קֹדֶשׁ, אֲזַי טְהוֹרִים הֵם בְּכָל מִינֵי טְהָרוֹת, **אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.**

ג

"הֵמָּה מֵי מְרִיבָה אֲשֶׁר רָבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הוי"ה וַיִּקָּדֵשׁ בָּם. וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה מַלְאָכִים מִקָּדֵשׁ אֶל מֶלֶךְ אֱדוֹם כֹּה אָמַר אָחִיךָ יִשְׂרָאֵל אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת כָּל הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מְצָאָתְנוּ" (בַּמִּדְבָּר כ, יג - יד).

וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק, מַה הַטַּעַם שֶׁשְּׁנֵי הַפְּסוּקִים הַלָּלוּ נִסְמְכוּ זֶה לָזֶה?

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל פִּי שִׂיחַת רַבֵּנוּ זַ"ל (חַיֵּי מוֹהַר"ן אוֹת עֲבוֹדַת הַשֵּׁם סִימָן תנג): 'כְּמוֹ שֶׁאַתֶּם רוֹאִים אוֹתִי, רְצוֹנִי לוֹמַר שֶׁבְּוַדַּאי אַתֶּם מַחֲזִיקִים אוֹתִי לְצַדִּיק גָּמוּר, אַף עַל פִּי כֵן אִם הָיִיתִי עוֹבֵר חַס וְשָׁלוֹם עֲבֵרָה גְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, אַף עַל פִּי כֵן לֹא הָיְתָה הָעֲבֵרָה מַשְׁלֶכֶת אוֹתִי כְּלָל, רַק הָיִיתִי אַחַר הָעֲבֵרָה אִישׁ כָּשֵׁר כְּמוֹ קֹדֶם, רַק אַחַר כָּךְ הָיִיתִי עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה וְכוּ'', עַיֵּן שָׁם, הֵינוּ שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל גִּלָּה לָנוּ הִתְחַזְּקוּת נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, שֶׁלֹּא יִפֹּל הָאָדָם בְּדַעְתּוֹ מִפְּנֵי שׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, וַאֲפִלּוּ אִם נִכְשָׁל בַּמֶּה שֶׁנִּכְשָׁל, לֹא תִּהְיֶה לוֹ חֲלִישׁוּת הַדַּעַת, אֶלָּא תֵּכֶף וּמִיָּד יַעֲמֹד לְהַמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדָתוֹ וְלַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה.

וְזֶהוּ הַקֶּשֶׁר וְהַשַּׁיְכוּת בֵּין שְׁנֵי הַפְּסוּקִים הַלָּלוּ, שֶׁאַפִּלּוּ לְאַחַר **"מֵי מְרִיבָה אֲשֶׁר רָבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הוי"ה"**, וּבָהֶם נִכְשָׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם בְּאֵיזֶה פְּגַם דַּק, וְנִגְזָר עָלָיו שֶׁלֹּא יִכָּנֵס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הוּא לֹא נָפַל בְּדַעְתּוֹ כְּלָל וּכְלָל, כִּי הָיְתָה לוֹ אֶת הַהִתְחַזְּקוּת הַנּוֹרָאָה וְהַנִּפְלָאָה הַנַּ"ל, וְלָכֵן תֵּכֶף וּמִיָּד **"וַיִּקָּדֵשׁ בָּם"**, שֶׁהִזְדָּרֵז מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, וְדַיְקָא מִתּוֹךְ הַהִתְחַזְּקוּת הַזּוֹ, בְּחִינַת **"מִקָּדֵשׁ"**, הוּא שָׁלַח מַלְאָכִים **"אֶל מֶלֶךְ אֱדוֹם"**, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַיֵּצֶר הָרָע (עַיֵּן תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף חֻקַּת ד"ה נִגְלֶה לֹא נִטָּה), לְהִלָּחֵם בּוֹ וּלְהַכְנִיעַ אֶת הַקְּלִפּוֹת, וּלְהָבִיא אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַמָּקוֹם שֶׁהֵם צְרִיכִים לְהַגִּיעַ, **וְהָבֵן הֵיטֵב לְמַעֲשֶׂה.**

ד

"וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נְחַשׁ נְחֹשֶׁת וַיְשִׂמֵהוּ עַל הַנֵּס וְהָיָה אִם נָשַׁךְ הַנָּחָשׁ אֶת אִישׁ וְהִבִּיט אֶל נְחַשׁ הַנְּחֹשֶׁת וָחָי" (בַּמִּדְבָּר כא, ט).

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב סִימָן ד): שֶׁהָרָצוֹן הָעֶלְיוֹן מַכְרִיז שֶׁהַכֹּל מִתְנַהֵג עַל פִּי הַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, וְזֶה לְעֻמַּת זֶה, יֵשׁ מֵצַח הַנָּחָשׁ שֶׁהוּא שֹׁרֶשׁ חַכְמֵי הַטֶּבַע, שֶׁהוּא רוֹצֶה לְהַטִּיל פְּגָם וְסָפֵק בְּהָרָצוֹן הָעֶלְיוֹן, וְאוֹמֵר שֶׁהַכֹּל מִתְנַהֵג עַל פִּי הַטֶּבַע וּמַעֲרֶכֶת הַמַּזָּלוֹת, וּמִשָּׁם עִקַּר הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת, כִּי עַצְבוּת וְעַצְלוּת הֵן נְשִׁיכַת הַנָּחָשׁ, בִּבְחִינַת (יְשַׁעְיָה סה, כה): "וְנָחָשׁ עָפָר לַחְמוֹ" (עַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א סִימָן קפט), וּמֵעַצְבוּת וּקְלִקּוּל הַשִּׂמְחָה נִמְשָׁכִים כָּל הַמַּחֲלוֹת וְהֶחֳלָאִים (עַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב סִימָן כד), כִּי כְּשֶׁהָאָדָם נוֹפֵל תַּחַת הַטֶּבַע, חַס וְשָׁלוֹם, אֲזַי מַר וּמָרוֹר לוֹ מְאֹד, כִּי אֵין לוֹ לְמִי לִפְנוֹת וּלְנַחֵם עַצְמוֹ בְּתוֹךְ צָרָתוֹ, וְהוּא מָלֵא עַצְבוּת

תָּמִיד, אֲבָל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱמוּנָה חַיָּיו חַיִּים (עֵין שִׂיחוֹת הָר"ן סִימָן נג) וְהוּא מָלֵא שִׂמְחָה תָּמִיד, כִּי הוּא יוֹדֵעַ וְעֵד שֶׁבְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְרַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ צְרִיכִים לְבָרֵחַ וּלְהִתְקָרֵב תָּמִיד, וְעַל יְדֵי זֶה הוּא מַמְשִׁיךְ כָּל מִינֵי רְפוּאוֹת הַנִּצְרָכוֹת, כִּי שִׂמְחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל מִינֵי מַחֲלוֹת.

וְזֶהוּ "וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נְחַשׁ נְחֹשֶׁת", מֹשֶׁה הוּא הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, הַזָּקֵן שֶׁבַּדּוֹר, שֶׁמַּאֲרִיךְ יָמָיו בְּתוֹסְפוֹת קְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה בְּכָל עֵת, וְעַל יָדוֹ עִקַּר הַכְנָעַת מֵצַח הַנָּחָשׁ הַיּוֹנֵק מִזִּקְנֵי הַדּוֹר שֶׁאֵין בָּהֶם שְׁלֵמוּת, וְהוּא עָשָׂה דַּיְקָא נְחַשׁ נְחֹשֶׁת, כִּי עִקַּר הַנְּחָשִׁים הַשְּׂרָפִים שֶׁנִּשְׁכוּ בָּעָם הֵם חַכְמֵי הַטֶּבַע שֶׁהִכְנִיסוּ בָּהֶם סְפֵקוֹת וּבִלְבּוּלִים, וְהִטִּילוּ פְּגָם בְּשֹׁרֶשׁ הָרָצוֹן, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (בַּמִּדְבָּר כא, ה): "וַיְדַבֵּר הָעָם בֵּאלֹהִים וּבְמֹשֶׁה לָמָּה הֶעֱלִיתָנוּ מִמִּצְרַיִם לָמוּת בַּמִּדְבָּר" וְגוֹ', שֶׁהִטִּילוּ הַכֹּל עַל פִּי הַטֶּבַע וּמַעֲרֶכֶת הַמַּזָּלוֹת, וְהָיוּ חַיֵּיהֶם מְרוֹרִים מְאֹד, וְלָכֵן "וַיִּשְׁלַח ה' בָּעָם אֶת הַנְּחָשִׁים וְגוֹ' וַיְנַשְּׁכוּ אֶת הָעָם" (בַּמִּדְבָּר כא, ו), שֶׁנִּשְּׁכוּ אוֹתָם בְּעַצְבוּת וְעַצְלוּת שֶׁהֵן עִקַּר נְשִׁיכַת הַנָּחָשׁ וְכַנַּ"ל, וְזֶה לְעֻמַּת זֶה, עָשָׂה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ נְחַשׁ נְחֹשֶׁת, כְּדֵי לְהַכְנִיעַ אֶת מֵצַח הַנָּחָשׁ, בְּחִינַת (שְׁמוּאֵל-א יז, ו): "וּמִצְחַת נְחֹשֶׁת עַל רַגְלָיו", וּ'מְנֵיהּ וּבֵיהּ אַבָּא לֵיזִיל בֵּיהּ נַרְגָּא' (בַּמְבֹאָר בְּתוֹרָה ד הַנַּ"ל), וְגַם "וַיְשִׂמֵהוּ עַל הַנֵּס", הַיְנוּ שֶׁהֶרְאָה לְכֻלָּם, שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה מִתְנַהֶגֶת עַל פִּי נֵס וְהַשְׁגָּחָה, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל.

וְעַל יְדֵי זֶה **"וְהָיָה אִם נָשַׁךְ הַנָּחָשׁ"**, וְהַמִּלָּה "וְהָיָה" הִיא לְשׁוֹן שִׂמְחָה (עֵין בְּרֵאשִׁית רַבָּה פָּרָשָׁה מב סִימָן ג), הַיְנוּ אִם נָשַׁךְ הַנָּחָשׁ בִּרְצוֹן הָאָדָם וְהִפִּיל אוֹתוֹ לִבְחִינַת עַצְבוּת, שֶׁנָּשַׁךְ מִמֶּנּוּ הַשִּׂמְחָה, אֲזַי **"וְהִבִּיט אֶל נְחַשׁ הַנְּחֹשֶׁת"**, הַיְנוּ שֶׁהָיָה מִסְתַּכֵּל כְּלַפֵּי מַעְלָה וּמְשַׁעְבֵּד אֶת לִבּוֹ לַמָּקוֹם (עֵין רֹאשׁ הַשָּׁנָה ג, ח וּבְפֵרוּשׁ "תִּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל" שָׁם), וְהָיָה מַכִּיר עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם שֶׁהַכֹּל מִתְנַהֵג עַל פִּי נֵס וְהַשְׁגָּחָה, וְעַל יְדֵי זֶה זָכָה לִקְנוֹת הַשִּׂמְחָה וְלַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וּלְהַמְשִׁיךְ לְעַצְמוֹ כָּל מִינֵי רְפוּאוֹת הַנִּמְשָׁכִים מִשִּׂמְחָה "וָחַי", **וְהָבֵן**.

ה

"מִשָּׁם נָסָעוּ וַיַּחֲנוּ מֵעֵבֶר אַרְנוֹן אֲשֶׁר בַּמִּדְבָּר הַיֹּצֵא מִגְּבֻל הָאֱמֹרִי כִּי אַרְנוֹן גְּבוּל מוֹאָב בֵּין מוֹאָב וּבֵין הָאֱמֹרִי" (בַּמִּדְבָּר כא, יג).

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א סִימָן עה): שֶׁמְּצַד אֶחָד אָדָם צָרִיךְ לִשְׁמֹר אֶת הַדִּבּוּר, שֶׁחַס וְשָׁלוֹם לֹא יִפְגֹּם אֶת הַדִּבּוּר עַל יְדֵי דִּבּוּרִים לֹא טוֹבִים, וּמִצַּד שֵׁנִי עָלָיו לְהַרְבּוֹת בְּדִבּוּרִים שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה, עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְבַטֵּל אֶת גּוּפוֹ לְגַמְרֵי, וּכְבָר לֹא יַחְפֹּץ בְּפִרְסוּם שְׁמוֹ, כִּי אִם אֵינוֹ רוֹצֶה בְּפִרְסוּם שְׁמוֹ, זֶה סִימָן שֶׁהוּא חָפֵץ לְעָבְדוֹ יִתְבָּרַךְ **בֶּאֱמֶת** (עֵין סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת תְּשׁוּבָה סִימָן עז), וְגַם יִהְיֶה מוּכָן לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ עַל יְדֵי מְסִירַת שְׁמוֹ, וְלֹא יִהְיֶה אִכְפַּת לוֹ שֶׁהַכֹּל מְדַבְּרִים עָלָיו (עֵין לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א סִימָן רס), וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְשַׁעַר הַנּוּ"ן שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה שֶׁזָּכָה אֵלָיו מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בִּשְׁלֵמוּת בִּשְׁעַת הִסְתַּלְקוּתוֹ (עֵין סֵפֶר הַלִּקּוּטִים וָאֶתְחַנַּן), וְגַם בְּחַיָּיו, בִּבְחִינַת רָצוֹא וָשׁוֹב (עֵין לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א סִימָן ד).

וְזֶהוּ הָרֶמֶז "**מִשָּׁם נָסָעוּ**", וְהַמִּלָּה "**מִשָּׁם**" הִיא כְּמוֹ אוֹתִיּוֹת **מִשִּׁם**, הַיְנוּ שֶׁעִקַּר הַנְּסִיעָה וְהַבְּרִיחָה שֶׁל הָאָדָם הוּא מִפִּרְסוּם שְׁמוֹ וְשִׁמְעוֹ בָּעוֹלָם, וְלֹא יִהְיֶה אִכְפַּת לוֹ מִשּׁוּם דָּבָר, וּכְשֶׁזּוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְכָזֶה בִּטּוּל, אֲזַי "**וַיַּחֲנוּ מֵעֵבֶר אַרְנוֹן**", וְהַמִּלָּה "**אַרְנוֹן**" הִיא נוֹטָרִיקוֹן **אוֹר נו"ן**, הַיְנוּ שֶׁהוּא יִזְכֶּה לְאוֹר שֶׁל שַׁעַר הַנו"ן.

אֲבָל אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְבִטּוּל כָּזֶה אֶלָּא כְּשֶׁמְּשִׁים עַצְמוֹ כַּמִּדְבָּר לָדוּשׁ מַמָּשׁ (עַיֵּן עֵרוּבִין נד.), שֶׁזֶּהוּ "**אֲשֶׁר בַּמִּדְבָּר**", וְגַם עַל יְדֵי שְׁמִירַת דִּבּוּרוֹ, כִּי הַתְּנַאי הָרִאשׁוֹן לְהַשָּׂגַת הַחָכְמָה הוּא שְׁמִירַת הַדִּבּוּר (עַיֵּן הַקְּדָמַת מַהֲרַח"ו לְעֵץ חַיִּים), שֶׁזֶּהוּ "**הַיֹּצֵא מִגְּבָל הָאֱמֹרִי**", הַיְנוּ שֶׁהַבִּטּוּל הַזֶּה יוֹצֵא כְּשֶׁעוֹשֶׂה גְּבוּל לְהַדִּבּוּר וְהָאֲמִירָה שֶׁלּוֹ.

וְעִקַּר הַטַּעַם שֶׁעָלָיו לִשְׁמֹר אֶת דִּבּוּרוֹ הוּא "**כִּי אַרְנוֹן גְּבוּל מוֹאָב**", וְהַמִּלָּה "**מוֹאָב**" עוֹלָה בְּגִימַטְרִיָּא **מ"ט**, הַיְנוּ שֶׁאוֹר הַנו"ן בָּא תֵּכֶף וּמִיָּד אַחֲרֵי גְּבוּל שַׁעַר הַמ"ט שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה, וְלָכֵן מֻכְרָח שֶׁיִּהְיֶה לוֹ גְּבוּל "**בֵּין מוֹאָב וּבֵין הָאֱמֹרִי**", הַיְנוּ עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְשַׁעַר הַנו"ן, עָלָיו לְהִזָּהֵר מְאֹד מְאֹד בִּשְׁמִירַת דִּבּוּרוֹ, וְגַם לְהַרְבּוֹת מְאֹד בַּאֲמִירוֹת קְדוֹשׁוֹת שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה, וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לָצֵאת מִ"גְּבוּל מוֹאָב" שֶׁהוּא שַׁעַר הַמ"ט, וּלְהִכָּנֵס לְ"אַרְנוֹן" שֶׁהוּא אוֹר שַׁעַר הַנו"ן, **וְהָבֵן**.

בְּכָל עִנְיְנֵי הַגִּלָּיוֹן נָא לִפְנוֹת לְמֵיִל
m.l.mohorosh@gmail.com